

BOEKBESPREKINGEN

H. BÖTTGER, K. HÄUPL en H. KIRSTEN. *Zahnärztliche Prothetik, Band I* (Ein Lehrbuch für Studium und Praxis), 2. Aufl. Joh. Ambr. Barth, Leipzig; 580 pag. DM 54,60.

De inhoud van dit door de drie bovengenoemde auteurs samengestelde boek bestaat uit twee delen. Een algemeen deel, waarin door HÄUPL het kauwstelsel (door hem kauwsysteem genoemd) en door BÖTTGER de articulatie-leer wordt behandeld. In de tweede helft bespreekt KIRSTEN de prothetische voorzieningen voor het gemutileerde gebit, nl. kronen en bruggen, aangevuld door een hoofdstuk over de uitneembare brug, weer van de hand van HÄUPL.

In het eerste deel worden alle weefsels, die tezamen het kauwstelsel vormen, besproken, zowel in anatomisch als in fysiologisch en pathologisch opzicht, zodat het een goede basis vormt voor de kennis van dit, ook voor de prothetische tandheelkunde, zo belangrijke terrein.

Bij de articulatie-leer wordt speciaal de aandacht gevestigd op de articulatoren volgens SCHRÖDER-TREBITSCH, HANAU-DENTATUS en SPRENG. Het gebruik van deze articulatoren wordt toegelicht.

In de hoofdstukken over kronen en bruggen vindt men verschillende praktische wenken, die vooral voor de student, maar toch ook voor de practicus, waarde hebben.

Bij de bespreking van de invloed van het beslijpen op de pulpa van vitale elementen, zowel door HÄUPL als door KIRSTEN, wordt gewaarschuwd, dat een temperatuurstijging boven 50° reeds zeer schadelijk voor de pulpa is. Het is daarom teleurstellend, dat de invloed van de hogere smeltheden niet in dit boek genoemd wordt. Door KIRSTEN wordt de methode van de moderne apparatuur slechts terloops genoemd.

Men ontkomt niet aan de indruk, dat het boek iets te weinig actueel is. Bij de behandeling van het parodontium blijkt, dat HÄUPL de theorie van GOTTLIEB over de aanhechting van het epitheel volgt. De opvattingen van WAERHAUG e.a. ten dien aanzien worden niet genoemd en ook in de literatuurlijst komen deze namen niet voor. Hetzelfde geldt voor de bespreking van de bewegingen van de onderkaak, waarin de publicaties van POSSELT, zelfs van FISCHER, niet verwerkt zijn en evenmin in de literatuurlijst worden vermeld.

Aldus geeft de literatuuropgave de indruk, dat deze wat erg onvolledig is en in de andere hoofdstukken ook t.a.v. Amerikaanse en Engelse auteurs.

Wat kroonwerk betreft, geldt het voorbehoud van te weinig actualiteit evenzeer. In het hoofdstuk over de verschillende kronen ontbreekt de vensterkroon met ingebakken porselein. Het afdrukken van het kleurenschema van Palapontkunstharz doet toch eigenlijk al ouderwets aan. Zou de bescherming van een beslepen stomp van een vitaal element met nitras argenti werkelijk niet schadelijk voor de pulpa zijn? De ervaringen van referent zijn anders.

Samenvattend kan aan dit boek, dat sterke herinneringen oproept aan een vroegere uitgave van KANTOROWICZ, niet een grote waardering voor samenstelling en uitvoering worden onthouden. Het is als studieboek alleszins aan te bevelen, mits men zich bewust is, dat aanvulling hier en daar wenselijk is.

Dr. F.J. TEMPEL

A. EKHOLOM. *Fractures of condyloid process of mandible*. Suomen Hammaslääkäriseu-
Toimituksia. Finska Tandläkarsällskapetets Förhandlingar. Vol. 57, 1961, supple-
mentum I.

Deze publicatie omvat 34 pagina's tekst, 8 pagina's x-foto's (patonmogrammen) en 21 pagina's electromyogrammen en beschrijft een onderzoek uit het tandheelkundig Insti-
tuut van de universiteit van Helsinki, „Dean”, Prof. JUUSO KIVIMÄKI, van de afdelingen
Mondheelkunde (hoofd prof. KIVIMÄKI) en Röntgenologie (hoofd prof. YRJÖ V. PAA-
TERO).

De auteur wijst in zijn inleiding op de twee manieren waarop de fracturen van de
processus condyloideus kunnen worden behandeld:

1e. operatief – repositie van het gedислоceerde kopje en dan beennaad of condylec-
tomie.

2e. conservatief.

In de mondheelkunde-afdeling kwamen van 1948–juni '60 het aantal van 929 kaak-
fracturen binnen, waarvan 291 de proc. condyloideus betroffen, die alle volgens de
conservatieve methode werden behandeld. Van 102 hiervan kon het na-onderzoek wor-
den gedaan. Dit materiaal is nauwkeurig bewerkt en vrij lange tijd vervolgd, zodat deze
publicatie een belangrijke bijdrage tot de literatuur is geworden.

Deze klinische, pantomografische en electromyografische studie tracht de volgende
problemen tot een oplossing te brengen:

1e. Is pantomografie een bruikbare methode voor de herkenning van de verschillen-
de typen van fracturen van de processus condyloideus mandibulae?

2e. Welke factoren beïnvloeden de duur van de immobilisatie toegepast bij de be-
handeling van processus condyloideus-fracturen?

3e. Beïnvloedt variatie in de duur van de immobilisatie het primaire helingsresultaat
van deze fracturen?

4e. Wordt het secundaire resultaat beïnvloed door variatie in de immobilisatieduur?

5e. Is er enig verschil op te merken in de primaire en secundaire resultaten van de
fractuurgenezingen?

6e. Brengt een fractuur van de processus condyloideus mandibulae enige verande-
ring te weeg in de coördinatie van de kauwspieren?

Schrijver geeft als resultaten:

a. dat pantomografie en vooral stereopantomografie een snelle en betrouwbare me-
thode van onderzoek is.

b. dat bewezen wordt, dat de duur van de immobilisatie niet van essentieel belang is
voor de primaire resultaten van de genezing, maar dat een langdurige immobilisatie de
secundaire resultaten ongunstig beïnvloedt.

c. dat aangetoond kan worden dat na beëindiging van de primaire behandeling bij
alle typen van fracturen een beduidende vermeerdering van degeneratieve veranderingen
(knappen, kraken) in de gewrichten voorkomt.

d. dat bewezen wordt, dat in vrijwel alle gevallen stoornissen voorkomen in de
coördinatie van de kauwspieren, maar dat ze in het algemeen van voorbijgaande aard
schijnen te zijn.

M. HUT

JOHN N. ANDERSON. *Applied dental materials*. 2-de druk. Uitgave: Blackwell Scientific Publication, Oxford. 336 blz. Prijs: geb. 42 shilling.

Blijkens het voorwoord is het boek bedoeld als gids bij het hanteren van tandheelkundige materialen. Het moet echter niet in de eerste plaats worden beschouwd als een wetenschappelijke verhandeling op dit terrein. Met deze uitspraak wordt het karakter van het werk weergegeven.

Ten aanzien van de verscheidenheid der behandelde onderwerpen kan worden opgemerkt dat het werk nagenoeg volledig is. Dit blijkt alleen reeds uit de inhoud, die in de navolgende groepen is ingedeeld. Achtereenvolgens worden besproken: *a* algemene eigenschappen van materialen; *b* gegoten en geplette metalen; *c* precisie gieten; *d* de niet-metalen en *e* de vulmaterialen.

Een afzonderlijk hoofdstuk vormt de overgang van het algemene gedeelte waarin de fysische eigenschappen worden behandeld, naar het specifiek tandheelkundige. Dit draagt veel bij tot een goed gebrip van de behandelde stof.

De fundamentele kennis der metalen wordt vrij breed, zij het enigszins oppervlakkig, besproken, terwijl op de niet-metalen (b.v. kunsthars) evenmin diep wordt ingegaan.

De wetenschappelijke waarde van het werk is van beperkte aard. Dit komt vooral tot uitdrukking in de wijze van behandeling der in de tandheelkunde toegepaste materialen. Hierbij wordt wel ingegaan op de invloed van de verwerkingsomstandigheden op de eigenschappen ervan, maar slechts terloops wordt over de grootte van die invloeden iets vermeld. Kenmerkend is dan ook dat oriënterende grafieken en tabellen slechts in bescheiden mate aanwezig zijn.

Afgezien van de voor ons vreemde aanduiding van de mechanische eigenschappen met p.s.i. voor dimensie (de temperatuur wordt gelukkig in graden Celsius genoteerd) dient te worden vastgesteld dat het werk zich, mede door de korte zinnen, prettig laat lezen.

Bij de practici, die hun kennis van de materiaalkunde willen oprispen zonder daarbij genoodzaakt te zijn diep op de problemen in te gaan, zal het boek een goed onthaal kunnen vinden. Voor degenen die zich omtrent bepaalde bijzonderheden nader op de hoogte willen stellen, is een literatuurlijst, gerangschikt naar de onderwerpen, toegevoegd.

Ir. H. P. L. SCHOENMAKERS

SOCIALE TANDHEELKUNDE

ANALYSE VAN EEN EPIDEMIOLOGISCH ONDERZOEK VAN OPPERS EN KUIPÉRI BIJ 180 PERSONEN GEBOREN IN 1935 RESP. 1941

DR. H. EGYEDI

Het zij mij veroorloofd een interpretatie te geven van de in het Tijdschrift voor Tandheelkunde, maart 1962 door OPPERS en KUIPÉRI gepubliceerde tabellen –